

PELLAVAMÄEN ALUEEN LUONTOSELVITYS

Marko Vauhkonen & Esa Lammi

29.1.2016

PELLAVAMÄEN ALUEEN LUONTOSELVITYS

Sisällys

1 Johdanto.....	3
2 Selvitysalue ja tietolähteet.....	3
3 Menetelmät.....	3
3.1 Liito-orava	5
3.2 Pesimälinnusto.....	5
3.3 Lepakot.....	6
3.4 Luonto- ja kasvillisuustyypit, arvokkaat luontokohteet ja kasvilajit.....	7
4 Alueen yleiskuvaus	7
5 Liito-orava.....	11
6 Pesimälinnusto	11
7 Lepakot.....	13
8 Arvokkaat luontokohteet ja lajit.....	15
7.1 Pellavamäen kallioalueet.....	15
8 Suositukset	16
9 Lähteet ja kirjallisuus.....	16

Kansi: Kalliomaastoa Pellavamäen laen etelärinteellä.

Ilmakuvat ja pohjakartat © Maanmittauslaitos.

Valokuvat © Esa Lammi.

1 JOHDANTO

Tuusulan kunta tilasi keväällä 2015 Riihikalliassa sijaitsevan Pellavamäen alueen luontoselvityksen Ympäristösuunnittelu Enviro Oy:ltä. Selvitystä käytetään maankäytön suunnittelun tausta-aineistona. Toimeksiantoon kuuluivat liito-oravan ja lepakoiden inventointi, pesimälinnustoselvitys sekä kasvillisuuden ja arvokkaiden luontokohteiden inventointi.

Tässä raportissa esitellään alueen luonnonolot, arvokkaat luontokohteet sekä huomionarvoisten eläin- ja kasvilajien esiintymät. Lisäksi annetaan suosituksia maankäytön suunnittelun tueksi. Selvityksen ovat laatineet biologit FM Marko Vauhkonen ja FM Esa Lammi Ympäristösuunnittelu Enviro Oy:stä.

2 SELVITYSALUE JA TIETOLÄHTEET

Pellavamäen selvitysalue sijaitsee Pellavamäentien varrella Riihikallion koulun ympäristössä (kuva 1). Siihen kuuluu kolme metsäistä aluetta, joiden yhteispinta-ala on noin 15 hehtaaria. Lisäksi selvitysalueeseen sisältyy koulun piha-alueita ja katualueita noin kolme hehtaaria.

Pellavamäen alueella ei ole aiemmin tehty luontoselvityksiä. Työtä varten kootusta lähtöaineistosta (Uudenmaan ELY-keskus, Keski-Uudenmaan ympäristökeskus, Tuusulan kunta) ei ilmennyt selvitysalueita koskevia luontotietoja.

3 MENETELMÄT

Luontoselvitys tehtiin asemakaavatarkkuudella soveltaen *Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi* -oppaan (Söderman 2003) ohjeita. Työ painotettiin niihin lajeihin ja luontotyyppeihin, joiden säilyttämiseen on lainsäädännön tuomat velvoitteet.

Koulun piha-alue ja katualueet jätettiin maastotöiden ulkopuolelle. Maastossa käytettiin GPS-paikanninta (Garmin 60Cx ja 62s), jolla luontokohteet ja lajien havaintopaikat voitiin paikantaa asemakaavoituksen kannalta riittävällä tarkkuudella.

Maastossa inventoitiin liito-oravan, lepakoiden, huomionarvoisten lintulajien sekä huomionarvoisten kasvilajien esiintyminen alueella. Lisäksi selvitettiin arvokkaiden luontokohteiden esiintyminen. Näitä ovat

- luonnonsuojelulain 29 §:n mukaiset suojellut luontotyyppit
- vesilain 2 luvun 11 §:n mukaiset pienvesikohteet
- metsälain 10 §:n mukaiset elinympäristöt
- Suomessa uhanalaiset luontotyyppit (Raunio ym. 2008a, b) sekä
- mahdolliset muut arvokkaat luontokohteet.

Kuva 1. Pellavamäen alue kartta- ja ilmakuvapohjalla.

3.1 Liito-orava

Liito-oravaselvitys tehtiin *Direktiivilajien huomioon ottaminen suunnittelussa* -julkaisun (Sierla ym. 2004) ohjeiden mukaisesti. Alueen metsäiset osat käveltiin läpi ja liito-oravan jätöksiä etsittiin sopivien pesä-, suoja- ja ruokailupuiden tyvil-tä. Näitä ovat mm. kolopuut ja kookkaat kuuset sekä isot lehtipuut, etenkin haav-vat ja lepät.

Liito-oravaselvityksen maastotyöt tehtiin 5.5.2015. Selvityksestä vastasi Marko Vauhkonen.

3.2 Pesimälinnusto

Yleispiirteisen pesimälinnustoselvityksen tavoitteena oli selvittää ns. huomionarvoisten lajien (ks. jäljempänä) ja pesivälle linnustolle tärkeiden kohteiden esiin-tyminen alueella. Laskennoissa ei pyritty selvittämään yleisten lintujen parimää-riä tai reviirien sijaintia. Inventoinneissa sovellettiin lintujen reviirikäyttäytymi-seen perustuvaa kartoituslaskentamenetelmää (Eläinmuseon seurantaohjeet; Koskimies & Väisänen 1988). Selvitysalue kierrettiin huolellisesti läpi niin, että kaikki kohdat jäivät enintään 50 metrin päähän kulkureitistä. Havaitut huomion-arvoiset linnut merkittiin karttapohjalle. Laskennat tehtiin varhain aamulla ja aamupäivällä, jolloin pesimäpaikoillaan oleskelevat linnut olivat parhaiten havait-tavissa (laulu yms.).

Lintulaskenta toistettiin kaksi kertaa, 18.5. ja 14.6.2015. Laskennan toistaminen oli tarpeen eri aikaan saapuvien ja eri aikaan pesivien muuttolintulajien havait-semisen kannalta. Täydentäviä havaintoja tehtiin lisäksi muiden maastokäyntien yhteydessä. Laskennoissa kiinnitettiin erityistä huomiota seuraaviin huomionarvoisiin lintulajeihin:

- tikat lukuun ottamatta yleistä käpytikkaa
- petolinnut
- lintudirektiivin liitteen I lajit
- erityisesti suojeltavat ja muut uhanalaiset lajit
- silmälläpidettävät lajit
- Suomen erityisvastuulajit
- merkittävien elinympäristöjen, esim. lehtojen ja vanhojen metsien, ilmen-täjälajit.

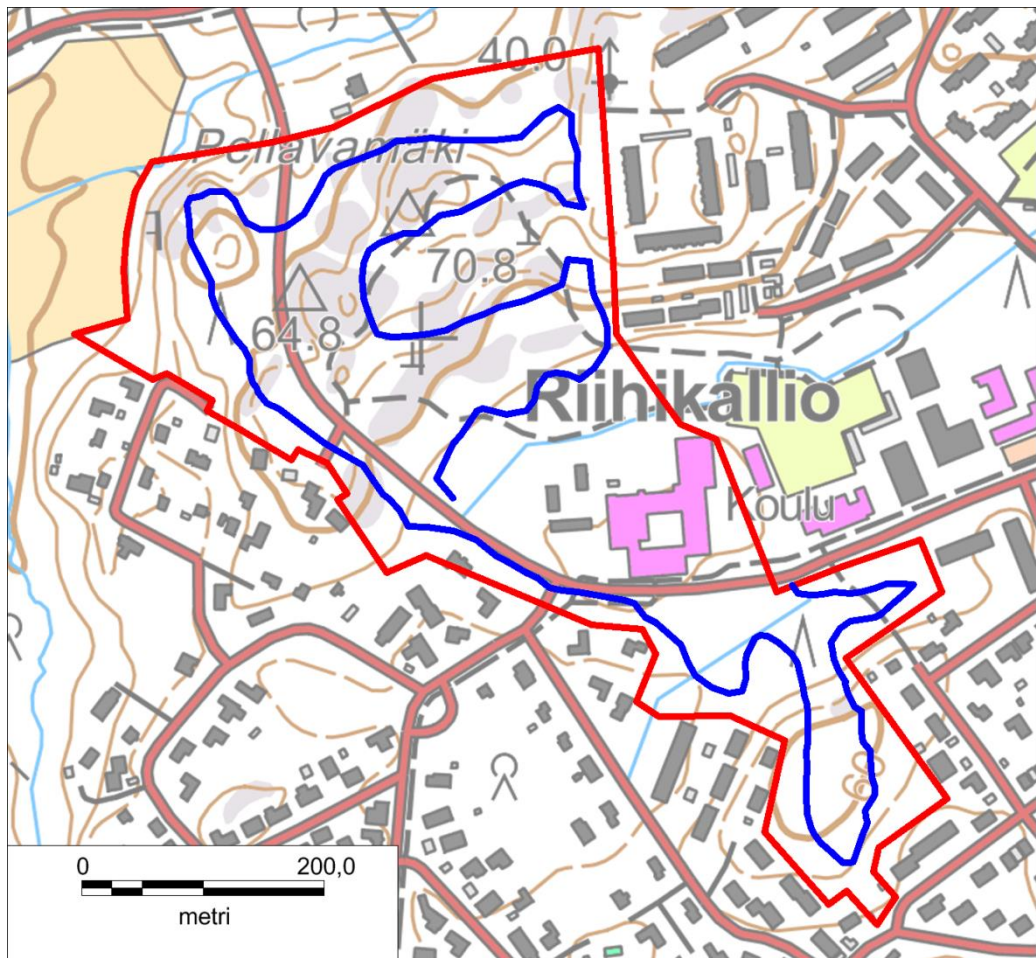
Laskennoissa merkittiin kartalle kaikki huomionarvoiset lintulajit käyttämällä Hel-singin yliopiston eläinmuseon ohjeiden mukaisia merkintätapoja. Tulokset tulkit-tiin ns. maksimiperiaatteen mukaisesti, jolloin reviiriksi katsottiin yksikin pesintää ilmaiseva havainto (pää)muuttokauden jälkeen lajille sopivassa ympäristössä. Lintulaskennoista vastasi Marko Vauhkonen.

3.3 Lepakot

Lepakkoselvityksen tavoitteena oli selvittää Pellavamäen alueen lepakkolajistoa ja eri lajien runsautta sekä paikallistaa mahdolliset lepakoille tärkeät saalistus-alueet ja niille johtavat kulkureitit. Inventointi keskitettiin metsäisille osa-alueille. Lisäksi etsittiin lepakoille sopivia lisääntymis- ja levähdyspaikkoja valoisaan aikaan ennen kartoitusöitä. Liito-oravaselvityksen yhteydessä ei todettu tällaisia luonnonkoloja tai linnunpönttöjä alueella. Rakennusten tarkistaminen ei sisällynyt toimeksiantoon.

Lepakot ovat Suomen oloissa aktiivisia tavallisesti toukokuusta syys–lokakuuhun. Ne käyttävät mm. ruokailuun eri alueita kesän eri vaiheissa, minkä vuoksi lepakkokartoitus tulee toistaa alku-, keski- ja loppukesällä. Lepakkoselvitys toistettiin Pellavamäen alueella kolmena yönä: 28.–29.5., 9.–10.7. ja 12.–13.8.2015. Sääolosuhteiltaan kaikki kartoitusyöt olivat lähes tyyniä (tyyntä tai tuulta vain ajoittain, enintään 3 m/s), poutaisia ja lämpötila oli vähintään +5–10 °C.

Selvitys tehtiin reittikartoituksena noudattamalla Suomen lepakkotieteellisen yhdistyksen (SLTY 2012) ohjeita. Kartoitusreitti (kuva 2) suunniteltiin kartan ja ilmakuvien perusteella. Lepakkoselvityksestä vastasi Marko Vauhkonen.

Kuva 2. Lepakkoselvityksen kartoitusreitti (sininen viiva) Pellavamäen alueella.

Kartoituskierrokset aloitettiin puolenyön tienoissa ja ne kestivät noin kaksi ja puoli tuntia. Kartoitusreittiä pitkin käveltiin rauhallisesti ja lepakoita kuunneltiin kannettavan ultraääni-ilmaisimen eli lepakkodetektorin (Pettersson D240x) avulla. Laitteella voidaan havaita lepakoiden päästämät korkeataajuiset kaikuluotausäänet, joiden avulla on mahdollista tunnistaa lepakkolajit. Havaitut yksilöt pyrittiin myös näkemään. Lepakkohavainnot kirjattiin ylös ja paikannettiin. Todetut lepakoiden käyttämät alueet luokiteltiin ja arvotettiin Suomen Lepakkotieteellisen yhdistyksen ohjeen (SLTY 2012) mukaisesti (luokat I–III).

3.4 Luonto- ja kasvillisuustyytit, arvokkaat luontokohteet ja kasvilajit

Selvitysalueen kasvillisuutta ja luontotyyppinä sekä arvokkaita luontokohteita inventoitiin 21.7.2015. Alue kierrettiin kattavasti läpi lukuun ottamatta rakennettuja osia. Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitykseen kuuluivat biotooppikuvioiden mukainen osa-aluejako ja erityiskohteiden inventointi. Osa-alueilta kirjattiin muistiin luonnonolojen yleiskuvaus, runsaimmat kasvilajit sekä mahdolliset huomionarvoiset (erityisesti suojeltavat, valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaiset sekä silmälläpidettävät ja muut harvinaiset) kasvilajit. Huomionarvoisten kasvilajien esiintymät paikannettiin GPS-laitteella ja merkittiin karttapohjalle.

Inventointitietojen perusteella arvioitiin, onko selvitysalueilla merkittäviä luontokohteita. Arvokkaat luontokohteet rajattiin kartalle ja niistä kirjoitettiin muistiin tiiviit kuvaukset. Kasvillisuus- ja luontotyyppien sekä luontokohteiden inventoinnista vastasi Esa Lammi.

4 ALUEEN YLEISKUVAUS

Pellavamäen selvitysalueelta rajattiin luonnonolojen ja maankäytön perusteella kahdeksan osa-alueita (kuva 3), joiden luonnonoloja kuvataan seuraavassa.

Kuvio 1

Selvitysalueen eteläpään loivapiirteinen mäki on tuoreen ja lehtomaisen kankaan sekametsää. Harvennettu puusto on mäntyä ja koivua. Pienpuustona on runsaasti pihlajaa sekä jonkin verran haapaa ja koivua. Aluskasvillisuus on harvennuksen jäljiltä heinittynyt ja siinä vallitsevat metsäkastikka, mustikka ja kielo. Mäen etelärinteellä kasvaa myös käenkaalia, valkovuokkoa, kevättähtimöä, oranmarjaa sekä pihoilta levinneitä isotuomipihlajia ja nuoria tammia.

Kuvion länsireunalla on pieni, pihamaihinkin rajautuva avokallio. Sen kasvilajistoon kuuluvat mm. ahosuolaheinä, särmäkuisma, rohtotädyke ja tuoksusimake. Luoteiskulmassa pihatien jatkeena on lähitalojen pitkäaikainen kompostointialue, jossa kasvaa mm. nokkosta, keltamoaa, terttuseljaa, villiviiniä, litulaukkaa ja kotkansiipeä. Kompostointipaikan erikoisuutena oli kesällä 2015 pieni kasvusto rautanokkosta.

Kuva 3. Selvitysalueen yleiskuvauksessa käytetty osa-aluejako.

Kuvio 2

Kadunvarteen rajoittuva kosteapohjainen metsäkuvio, jonka itäosa on varttunutta mäntyä, kuusta ja koivua kasvavaa sekametsää. Keskiosa on varttunutta kuusikkoa ja läntisin pää nuorempaa, harvennettua sekametsää. Metsäkuvio on ojitettu kauan sitten. Aluskasvillisuutena on mustikkaa, metsäalvejuurta, rönsyleikkiä ja paikoin käenkaalia. Vanhan ojan varressa kasvaa myös hiirenporrasta, musta- ja punaherukkaa, rantamataraa sekä luhtatädykettä; metsäalueen keskiosa lienee ollut ennen ojitusta lehtokorpea.

Alueen länsipäässä lähellä pihamaita on pieni kasvusto kotkansiipeä. Lähistöllä kasvaa koristekasveina käytettyä suikeroalpia ja töyhtöangervoa, joten on mahdollista, että kotkansiipikin on tällä paikalla pihamaalta levinnyt viljelykarkulainen.

Kuvio 3

Pellavamäentien ja asuintalojen välinen kapea metsäkuvio, jonka eteläpuolisko on hyvin tiheää, varttuvaa kuusikkoa. Kuvion pohjoispuolisko on loivassa rinteessä kasvavaa varttunutta kuusisekametsää. Kuusikkoisen eteläpään aluskasvillisuus on niukkaa. Lajistoon kuuluvat mm. valkovuokko, oravanmarja ja metsäkorte. Pohjoispään rinne on tuoretta kangasta. Kasvilajisto on metsätyypille ominaista: mustikkaa, metsäkastikkaa, metsälauhaa ja hieman puolukkaa.

Kuvio 4

Kuvioon kuuluu tienvarren pieni kalliainen metsätöyräs ja sen pohjoispuolella oleva laaksomainen painanne. Kallioharjanteella on tavanomaista kallioisten maastojen kasvillisuutta: puolukkaa, kanervaa, kallioimarretta ja metsälauhaa. Puusto on varttunutta männikköä. Painanne on koivuvoittoista ja harvennettua. Aluskasvillisuudessa tavataan lehtomaisen kankaan lajeja, mm. käenkaalia ja mustikkaa.

Kuvio 5

Metsäinen kallioalue, jonka puustoa on harvennettu. Ylispuustona on varttuneita mäntyjä ja koivuja sekä alikasvoksena pihlajavesakkoa. Tienpuoleisella rinteellä kasvaa myös jonkin verran haapaa. Aluskasvillisuus koostuu tavanomaisista tuoreen kankaan lajeista. Kuvion länsireunassa on silokallio ja pieni kalliojyrkäne, joka on tukittavissa metsälain 10 §:n mukaiseksi arvokkaaksi elinympäristöksi (luku 8). Pellonreunassa kasvaa varttuvia haapoja, koivuja ja kuusia, mutta puustoa on harvennettu.

Kuvio 6

Kalliomännikkö. Lähes yhtenäisen kallioharjanteen puusto on matalaa, aukkoista männikköä. Laajat alueet ovat niukkakasvisia, kanervikkoisia silokallioita. Kallioharjanteen länsipuolinen rinne on harvennettua, vielä melko nuorta sekametsää. Puusto on koivua sekä mäntyä ja aluskasvillisuus tavanomaista tuoreen kankaan lajistoa.

Kallioharjanne on tukittavissa metsälain mukaiseksi arvokkaaksi elinympäristöksi (luku 7). Länsipään silokalliolla kasvaa myös jäkkiä, joka on silmälläpidettävä heinä (kuva 4).

Kuvio 7

Pellavamäen laen kalliomännikkö. Lähes yhtenäisen kallioharjanteen puusto on matalaa, aukkoista männikköä. Laajat alueet ovat niukkakasvisia, kanervikkoisia silokallioita. Kallioharjanteen länsipuolinen rinne on harvennettua, vielä melko nuorta sekametsää. Puusto on koivua ja mäntyä ja aluskasvillisuus tavanomaista tuoreen kankaan lajistoa.

Kuva 4. Kellanvihreänä kuvassa erottuvaa jäkkiä kasvaa silokallion halkeamassa. Kallion sammalpeite on runsaan ulkoilukäytön kuluttamaa.

Kuvio 8

Kuvio on loivasti viettävää metsäistä kallioaluetta. Pohjoisrinne on tiheää tuoreen kankaan koivu- ja pihlajavesakkoa sekä nuorta koivikkoo. Ylispuiksi on hakkuussa jätetty harvakseltaan mäntyjä ja koivuja. Muu kuvio on hyväkasvuista mäntyvaltaista sekametsää. Pieniä kalliopaljastumia ja siirtolohkareita on siellä täällä (ks. raportin kansikuva). Aluetta kiertää ulkoilutie ja maasto on kallioisissa kohdissa ulkoilukäytön kuluttamaa. Kasvilajistossa on mustikkaa, kieloa, kangasmaitikkaa, kanervaa ja metsälauhaa. Kallioisissa kohdissa kasvaa myös katajia.

Kallioalueen etelärinteessä metsä muuttuu varttuneeksi–uudistuskypsäksi kuusikoksi, joka ulottuu koulun piha-alueen reunaan saakka. Kuusikon läpi kulkee ulkoilureitti. Sen itäpuolinen alue on valoisaa, maastoltaan kulunutta lehtomaisen kankaan kuusikkoa, jossa on pienpuustona pihlajaa (kuva 5). Osa kuusista on melko järeitä ja alueella on hieman lahoppuitakin. Aluskasvillisuudessa vallitsevat mustikka, käenkaali ja oravanmarja.

Ulkoilutien länsipuolinen alue on tiheäpuustoista, varttunutta kuusikkoa. Kuusten katveessa kasvaa nuoria pihlajia. Muu kasvillisuus koostuu tuoreen ja lehtomaisen kankaan lajeista, mm. mustikasta, oravanmarjasta, sananjalasta ja metsäkastikasta. Vaateliaammat lehtokasvit puuttuvat. Kuvion eteläreunassa on koulun piha-alueeseen rajoittuva oja. Sen varrella kasvaa hiirenporrasta, leskenlehteä, vadelmaa ja muita ihmisten muokkaamien metsäpurojen varsille ominaisia kasveja.

Kuva 5. Pellavamäen etelärinteen kuusikkoa.

5 LIITO-ORAVA

Pellavamäen alueelta ei löydetty liito-oravan jätöksiä tai muita merkkejä lajin esiintymisestä. Alueelta ei ole tiedossa aiempiakaan liito-oravahavaintoja. Pellavamäen selvitysalueella on hyvin vähän liito-oravalle soveliaista metsää ja sopivaa ruokailupuustoa. Selvitysalue ei todennäköisesti ole merkittävä liito-oravan kulkuhyteyksien kannalta, koska lähialueeltakaan ei ole tiedossa lajin elinalueita.

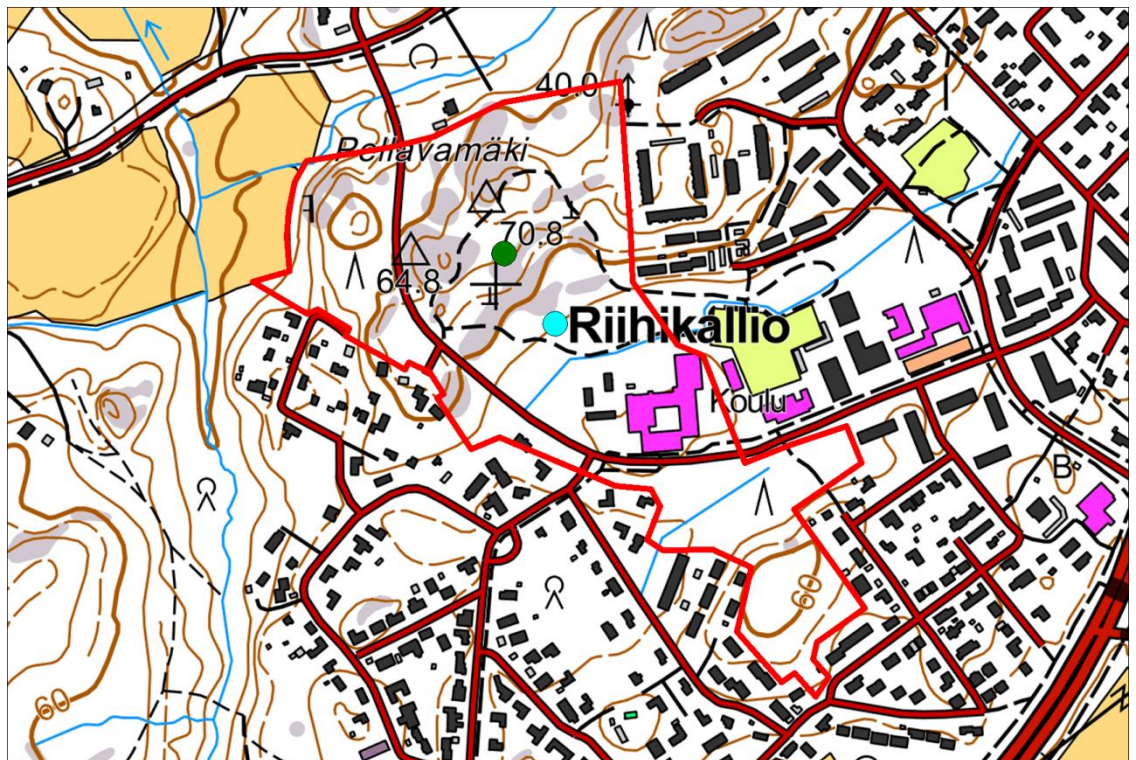
6 PESIMÄLINNUSTO

Selvitysalueen lintulaskennoissa havaittiin yhteensä 32 lintulajia (taulukko 1). Lähes kaikki tavatut lintulajit ovat Suomessa varsin yleisiä ja Keski-Uudellamaalla runsaita pesimälajeja. Laskennoissa ei tavattu ns. Punaisen kirjan (Rassi ym. 2010) lajeja. Muita huomionarvoisia lajeja tavattiin kaksi. Niiden reviirien sijainti on merkitty kuvaan 6.

Taulukko 1. Pellavamäen selvitysalueella havaitut lintulajit. Status-sarakkeen selitykset: dir = EU:n lintudirektiivin liitteen I laji, v = Suomen kansainvälinen vastuulaji ja * = muu huomionarvoinen, esim. arvokasta elinympäristöä indikoiva laji.

Laji	Status	Laji	Status
fasaani		punakylkirastas	
harakka		punarinta	
harmaasieppo		punatulkku	

hernekerttu		puukiipijä	*
hippiäinen		pyy	dir
keltasirkku		rautiainen	
kirjosieppo		räkättirastas	
kuusitiainen		sepelkyyhky	
käpytikka		sinitiainen	
laulurastas		talitiainen	
lehtokerttu		tikli	
lehtokurppa		tiltalti	
mustarastas		varis	
pajulintu		viherpeippo	
peippo		vihervarpunen	
pikkuvarpunen		västaräkki	

Kuva 6. Huomionarvoisten lintulajien reviirien sijainti Pellavamäen selvitysalueella. Vihreä ympyrä = pyy ja vaaleansininen ympyrä = puukiipijä.

Puukiipijä pesii sekä havu-, seka- että lehtimetsissä, mutta suosii vanhoja metsiä, joissa on tarjolla ravintoa ja lajille sopivia pesäpaikkoja. Puukiipijä on Etelä-Suomessa pääosin paikkalintu ja melko yleinen sopivissa elinympäristöissä. Pellavamäen alueella todettiin yksi lajin reviiri uudistuskypsässä kuusikossa.

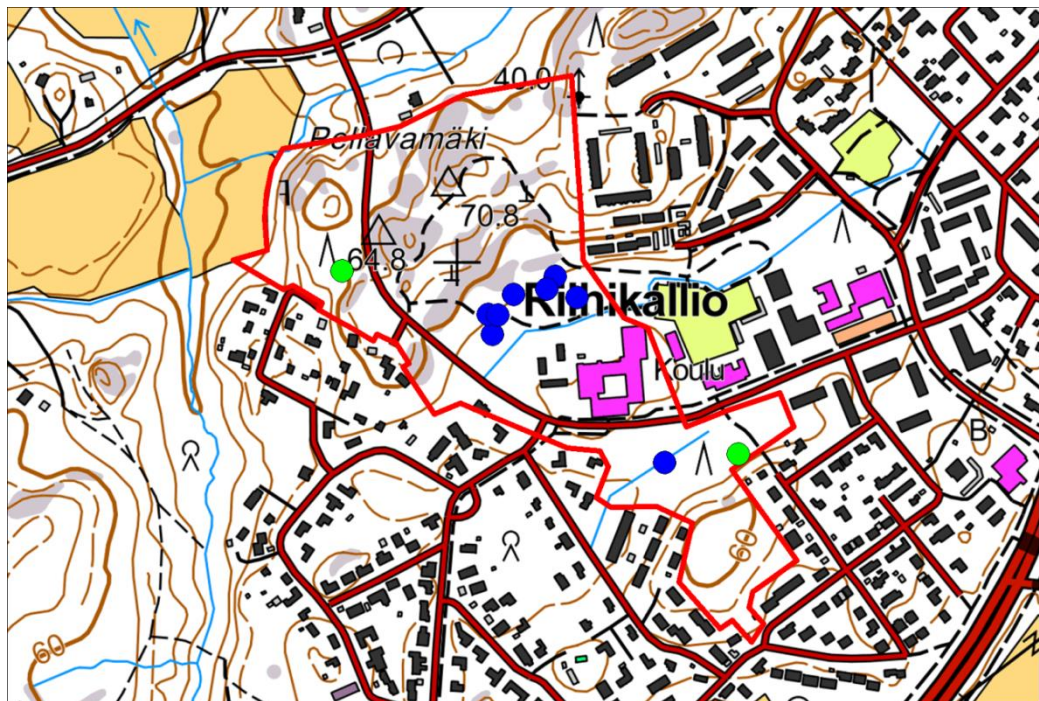
Pyy on paikkalintu, joka elää eri-ikäisissä kuusivaltaisissa metsissä, joissa kasvaa tavallisesti ainakin sekapuuna leppiä ja koivuja. Pyy on EU:n lintudirektiivin liit-

teen I laji. Sen reviiri todettiin metsäisellä kallioalueella selvitysalueen pohjoisosassa.

Tulosten perusteella selvitysalueella on tavanomainen, pääasiassa yleisistä ja runsaista metsälajeista koostuva pesimälinnusto. Selvitysalueelta ei ole perusteltua rajata linnustollisesti arvokkaita kohteita.

7 LEPAKOT

Pellavamäen alueen lepakkoselvityksessä tehtiin yhteensä kymmenen lepakkohavaintoa (kuva 7). Toukokuun kartoituksessa tehtiin kaksi havaintoa viikisiippalajista. Heinäkuussa havaittiin viisi viiksi-/isoviikisiippaa. Elokuun käynnillä tavattiin yksi viiksi-/isoviikisiippa sekä kaksi pohjanlepakkoa.

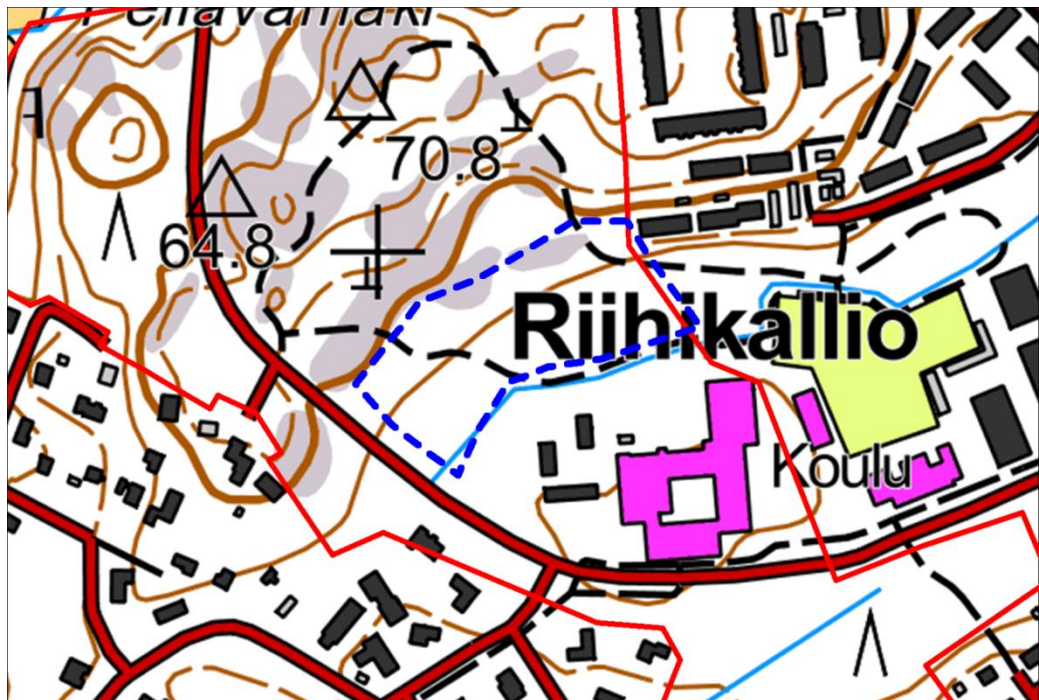
Kuva 7. Lepakkohavainnot Pellavamäen alueella. Sininen ympyrä = viikisiippa tai isoviikisiippa ja vihreä ympyrä = pohjanlepakko.

Viiksi- ja isoviikisiippaa ei voida varmuudella erottaa toisistaan pelkän maastohavainnon perusteella. Molemmat ovat pienikokoisia, tyypillisesti metsissä tai niiden reunoilla ja pienillä aukioilla saalistavia lajeja. Viikisiippa suosii ilmeisesti isoviikisiippaa enemmän kulttuuriympäristöjen metsiköitä. Loppukesällä viikisiipat siirtyvät usein metsistä saalistamaan avoimemmilla alueilla, kuten rannoilla tai pihoilla. Isoviikisiippa on edellistä selvemmin metsälaji ja sitä voi tavata jopa mäntykankailla. Suomessa molempia lajeja tavataan maan etelä- ja keskiosissa ja ne ovat melko yleisiä.

Pohjanlepakko on keskikokoinen lepakkolaji, jolle ominaisia elinympäristöjä ovat erilaiset metsäiset tai puustoiset kulttuurimaisemat, myös kaupungeissa. Laji välttelee laajoja puuttomia alueita. Pohjanlepakot saalistavat tyypillisesti yli viiden metrin tai jopa 20 metrin korkeudella maan pinnasta, usein puunlatvojen tasalla. Suomessa pohjanlepakkoa on tavattu pohjoisinta Lappia myöten ja se onkin yleisin ja runsain lepakkolajimme.

Selvitysalueella ei todettu eri maastokäynneillä sellaisia luonnonkoloja, -halkeamia tai linnunpönttöjä, joissa olisi saattanut olla lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Alueen rakennusten tarkistaminen lepakoiden päiväpiilojen varalta ei sisältynyt toimeksiantoon. Niiden esiintyminen arvioitiin epätodennäköiseksi koulurakennusten iän ja rakenteiden laadun vuoksi.

Lepakkoselvityksen tulosten perusteella alueelta rajattiin yksi lepakoille tärkeä kohde. Koulun koillispuolella sijaitseva kuusivaltainen metsäkuvio rajattiin luokan III alueeksi eli muuksi lepakoiden käyttämäksi alueeksi (kuva 8). Luokitusta alensi se, että osa käyntikertojen viiksisiippahavainnoista koski todennäköisesti samoja yksilöitä. Alueella saalistaneiden lepakoiden yksilömäärä arvioitiin niin pieneksi, etteivät luokan II (tärkeä ruokailualue) kriteerit täyty.

Kuva 8. Lepakoiden kannalta merkittävän luokan III alueen sijainti ja raja (sininen katkoviiva) Pellavamäen selvitysalueella.

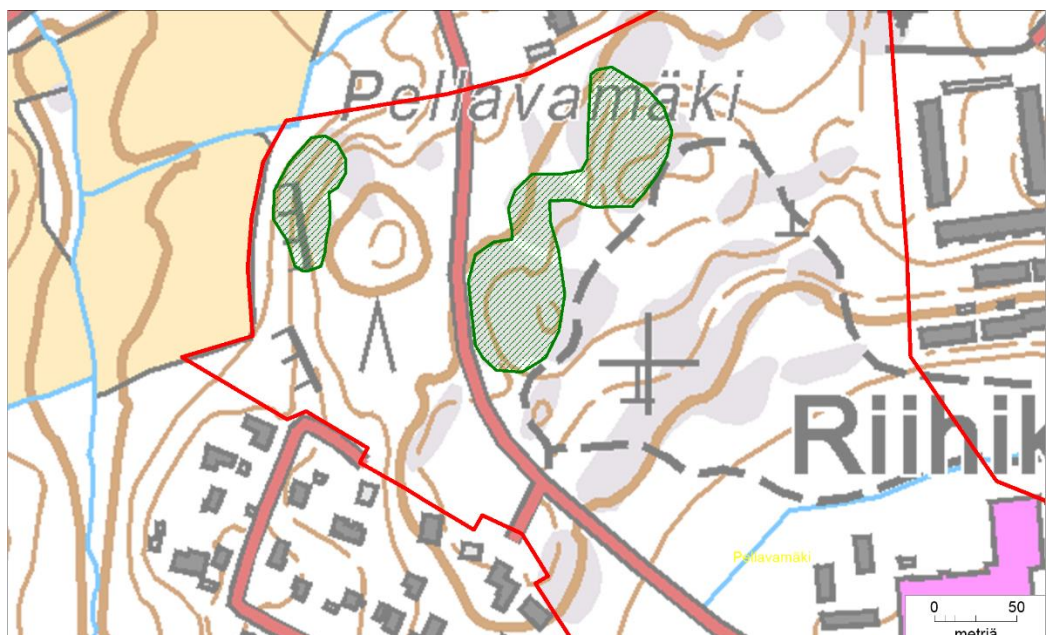
8 ARVOKKAAT LUONTOKOhteet JA LAJIT

Pellavamäen selvitysalue on asuinalueiden ympäröimää talousmetsää ja metsäisenä hoidettua lähivirkistysaluetta. Metsäalueiden kasvillisuudessa tavataan lähinnä tuoreen kankaan ja lehtomaisen kankaan lajistoa. Vaateliias lehtokasvillisuus puuttuu ja soistuneet maastonpainanteet on ojitettu. Alueella ei ole vesilain 2 luvun 11 §:n mukaisia tai muita merkittäviä pienvesiä eikä luonnonsuojelulain 29 §:n mukaisia suojeltuja luontotyyppisiä. Selvityksessä ei todettu uhanalaisia lajeja (Rassi ym. 2010) tai uhanalaisia luontotyyppisiä (Raunio ym. 2008). Paikallisesti arvokkaina luontokohteina erottuvat alueen pohjoispään kaksi kallioaluetta, jotka kumpikin täyttävät metsälain 10 §:n mukaisen elinympäristön kriteerit.

7.1 Pellavamäen kallioalueet

Läntisempi kohde (kuva 9) on pieni kalliojyrkäne ja sen yläpuolinen silokalliorinne, jossa kasvaa harvakseltaan mäntyjä. Kohde on kasvillisuudeltaan tavanomainen silikaattikallio, jonka valtakasveja ovat ahosuolaheinä, puolukka ja metsälauha. Jyrkänteen kasveihin kuuluu lisäksi kallioimarre. Alueella on oleskeltu paljon ja kasvillisuus on kulunutta. Ympäristö on harvennettua tuoreen kankaan sekametsää.

Itäisempi kohde (kuva 9) on lounaasta koilliseen suuntautuva silokallioharjanne, jonka etelä- ja pohjoispäässä on avokalliota ja matalaa kalliomännikköä. Valtakasveja ovat kanerva, ahosuolaheinä ja metsäkastikka. Tien vieressä olevalla kalliolla kasvaa myös silmälläpidettäviin (NT; ks. Rassi ym. 2010) lajeihin lukeutuvaa jäkkiä sekä jäykkärölliä ja kalliohatikkaa, jotka ovat paikoittain tavattavia karujen kallioiden kasveja. Kallioalueen itäpuolella kulkee ulkoilureitti, ja kalliolla on oleskeltu paljon, mikä näkyy kasvillisuuden kuluneisuutena.

Kuva 9. Pellavamäen kallioalueet (vihreät rasterit) ovat paikallisesti arvokkaita luontokohteita.

Molemmat rajatut kallioalueet täyttävät metsälain 10 §:n mukaisten elinympäristöjen kriteerit. Niiden osalta on kuitenkin huomioitava, että metsälakia ei sovelleta asemakaava-alueilla lukuun ottamatta maa- ja metsätalouteen osoitettuja alueita.

8 SUOSITUKSET

Arvokkaita luontokohteita ja lajeja koskien annetaan seuraavat suositukset:

- Kuvaan 8 rajattu luokan III lepakkoalue tulee mahdollisuuksien mukaan huomioida alueen maankäytössä ja sen suunnittelussa. Kohde voidaan säilyttää esimerkiksi lähivirkistysalueena, jollaisena se toimii jo nykyisin. Kohteen puustoa ei tulisi harventaa nykyisestä.
- Kuvaan 9 rajatut kallioalueet muodostavat paikallisesti arvokkaan luontokohteen. Kalliot tulisi säilyttää nykytilassaan tai vaihtoehtoisesti välttää avohakkuita ja muita luonnonoloja voimakkaasti muuttavia toimenpiteitä alueiden metsänhoidossa.

9 LÄHTEET JA KIRJALLISUUS

- Koskimies, P. & Väisänen, R. A: 1988: Maalintujen kartoituslaskentaohjeet. – Teoksessa: Koskimies, P. & Väisänen, R. A. (toim.): Linnuston seurannan havainnointiohjeet. 2. painos. – Helsingin yliopiston eläinmuseo, Helsinki, ss. 58–70.
- Rassi, P., Hyvärinen, E., Juslén, E. & Mannerkoski, I. (toim.) 2010: Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2010. – Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus, Helsinki.
- Raunio, A., Schulman, A. & Kontula, T. (toim.) 2008a: Suomen luontotyyppien uhanalaisuus – Osa 1. Tulokset ja arvioinnin perusteet. – Suomen ympäristö 8/2008:1–264.
- Raunio, A., Schulman, A. & Kontula, T. (toim.) 2008b: Suomen luontotyyppien uhanalaisuus – Osa 2. Luontotyyppien kuvaukset. – Suomen ympäristö 8/2008:1–572.
- SLTY 2012: Lepakkokartoitusohjeet. – Verkko-osoitteessa: http://lepakko.fi/docs/SLTY_lepakkokartoitusohjeet_2012_12.pdf. Viitattu 8.12.2015.
- Sierla, L., Lammi, E., Mannila, J. & Nironen, M. 2004: Direktiivilajien huomioon ottaminen suunnittelussa. – Suomen Ympäristö 742. Ympäristöministeriö. 113 s.
- Söderman, T. 2003: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi – kaavoituksessa, YVA-menettelyssä ja Natura-arvioinnissa. – Ympäristöopas 109:1–196.